

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS DOM

Mål nr
201-17

meddelad i Stockholm den 11 december 2018

KLAGANDE

Försäkringskassan
103 51 Stockholm

MOTPART

AA

Ombud: Advokat Åke Söderman
Advokaterna Söderman & Bergsten HB
Box 83
795 22 Rättvik

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Kammarrätten i Sundsvalls dom den 9 november 2016 i mål nr 38-16

SAKEN

Arbetskadeförsäkring

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS AVGÖRANDE

Högsta förvaltningsdomstolen upphäver kammarrättens dom och fastställer förvaltningsrättens domslut.

Dok.Id 196679

Postadress
Box 2293
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls torg 13

Telefon
08-561 676 00
E-post:
hogstaforvaltningsdomstolen@dom.se
www.hogstaforvaltningsdomstolen.se

Telefax
08-561 678 20

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00–16:30

BAKGRUND

En arbetsskada är en skada till följd av ett olycksfall eller annan skadlig inverkan i arbetet. Den som har drabbats av en arbetsskada kan få olika förmåner genom arbetsskadeförsäkringen. En sådan förmån är livränta, som kan lämnas om den skadade har fått en bestående nedsättning av förmågan att skaffa sig inkomst genom arbete. Livränta syftar till att ersätta förlusten eller nedsättningen av försörjningsförmågan. Vid beräkning av storleken på livräntan jämförs den inkomst som den försäkrade skulle ha haft om skadan inte hade inträffat och den inkomst som denne kan bedömas få trots skadan.

Ett olycksfall som inträffar när en försäkrad är på väg till eller från sitt arbetsställe räknas som olycksfall i arbetet, om färden är föranledd av och står i nära samband med arbetet.

AA arbetade som rektor och hade deltagit i ett möte vid en förskola när hon vid lunchtid skulle påbörja en cykeltur tillbaka till sitt kontor. Hon fick då ett telefonsamtal från sin dotters skola och hon ombads att komma dit eftersom dottern hade skadat sig. Under färden fick hon ett nytt samtal och hon kom då överens med skolan om att hon i stället skulle möta sin dotter i hemmet. Under det telefonsamtalet cyklade hon omkull och skadade sig. När olycksfallet inträffade befann hon sig på den väg som hon normalt färdades på till och från arbetet. Hon hade haft för avsikt att återgå till arbetet efter lunchrasten.

AA har kvarstående besvär efter cykelolyckan. Eftersom hon fått sin arbetsförmåga nedsatt bytte hon arbetsuppgifter och ansökte därför om livränta. Försäkringskassan avslog ansökningen med motiveringen att färden när olyckan inträffade var av helt privat karaktär och därmed inte var föranledd av och stod i nära samband med hennes arbete.

Mål nr
201-17

AA överklagade till förvaltningsrätten. Enligt förvaltningsrätten var det avgörande inte vilken väg AA färdades på, utan syftet med färden. Överklagandet avslogs med motiveringen att syftet var att uträtta ett privat ärende.

Kammarrätten biföll AAs överklagande. Domstolen konstaterade att syftet med färden visserligen var av rent privat karaktär, men att det inte framkommit annat än att AA regelbundet färdades på den aktuella vägen såväl vid arbetsdagens början och slut som på lunchraster. Att AA den aktuella dagen inte tänkte äta lunch i hemmet utan istället skulle ta hand om sin dotter kunde inte tillmätas någon avgörande betydelse. Färden bedömdes därför vara föranledd av och ha ett nära samband med arbetet och olyckan ansågs vara ett olycksfall i arbetet.

YRKANDEN M.M.

Försäkringskassan yrkar att förvaltningsrättens dom ska fastställas.

AA anser att överklagandet ska avslås.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Frågan i målet

Frågan i målet gäller förutsättningarna för att ett olycksfall vid färd mellan hemmet och arbetsstället ska bedömas som ett olycksfall i arbetet.

Rättslig reglering

Med arbetsskada avses enligt 39 kap. 3 § socialförsäkringsbalken en skada till följd av olycksfall eller annan skadlig inverkan i arbetet. Olycksfall vid färd till

eller från arbetsstället räknas som olycksfall i arbetet enligt 7 §, om färden föranleddes av och stod i nära samband med arbetet.

Högsta förvaltningsdomstolens bedömning

Till olycksfall i arbetet hänförs i första hand olycksfall som inträffar när den skadade utför sitt egentliga arbete. Även ett olycksfall som inträffar utanför arbetsplatsen kan betraktas som olycksfall i arbetet, men då krävs det att ”arbetstagaren vid olyckstillfället var stadd i arbetsgivarens ärenden” (prop. 1954:60 s. 109) eller i vart fall utförde något i arbetsgivarens intresse.

Även olycksfall under färd till eller från arbetsstället – s.k. färdolycksfall – kan enligt 39 kap. 7 § socialförsäkringsbalken räknas som olycksfall i arbetet om färden var föranledd av och stod i nära samband med arbetet. Det krävs således ett orsakssamband mellan färden och arbetet.

Olycksfall som inträffar på den vanliga färdvägen mellan hemmet och arbetsplatsen i anslutning till arbetstidens början eller slut har sedan mycket lång tid ansetts vara föranledda av arbetet och stå i nära samband med detta och omfattas därmed av arbetsskadeförsäkringen (se t.ex. prop. 1919:175 s. 14 ff.). Alla olycksfall som inträffar på den vanliga färdvägen omfattas dock inte, eftersom kravet på att färden ska vara föranledd av arbetet och ha ett nära samband med detta måste vara uppfyllt. Detta krav innebär att syftet med färden måste beaktas.

AA cyklade på sin vanliga färdväg mellan hemmet och arbetsplatsen när den nu aktuella olyckan inträffade. Hennes syfte med färden var att åka hem för att ta hand om sin dotter. Färden sammanhänger därmed med AAs

Mål nr
201-17

privata förhållanden och inte med hennes arbete. Hennes olycksfall ska således inte ses som ett olycksfall i arbetet. Överklagandet ska därför bifallas.

_____

_____

_____

I avgörandet har deltagit justitieråden Henrik Jermsten, Anita Saldén Enérus, Per Classon, Mari Andersson och Kristina Svahn Starrsjö.

Föredragande har varit justitiesekreteraren Kristin Persson.

Förvaltningsrätten i Härnösands dom den 6 november 2015 i mål nr 877-15
NFC Stockholm Klara, Omprövningsenhetens beslut den 13 januari 2015, dnr
057649-2014